

KREENHOLMI MANUFAKTUUR KUI NARVA KULTUURIRUUMI OSA

Alina Feoktistova
feoktistovalina@gmail.com
TÜ Ajaloo ja arheoloogia instituut

KUJUTAV KUNST

Kreenholmi manufaktuur oli pidevalt kujutatud erinevates kunstiteostes. Kompleksi kuuluvatest vabrikutest inspireeritud kunstnike seas on nii kaasaegsed kui ka varasemast perioodist autorid.

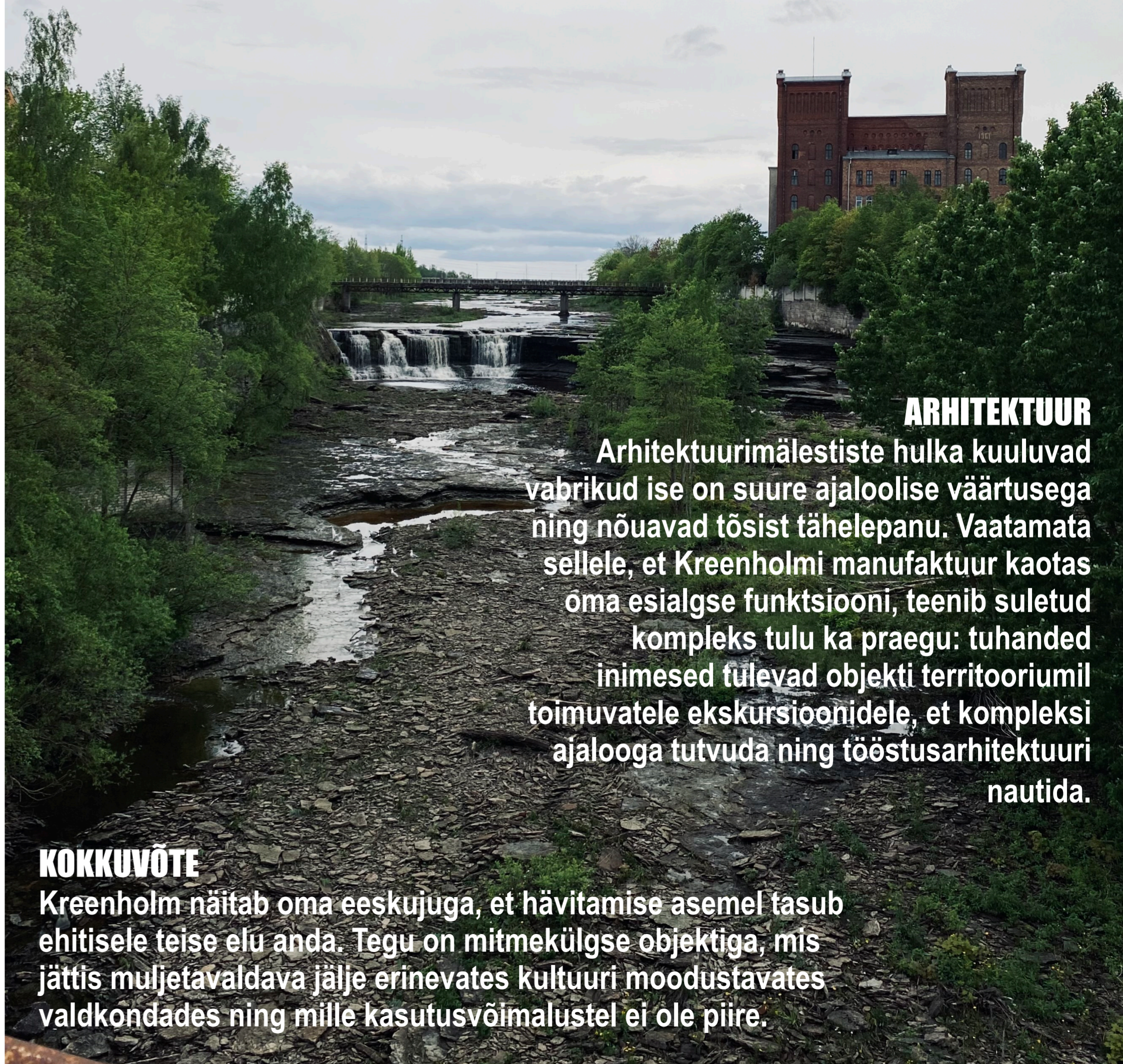

VEERA LANTSOVA. GEORGI VABRIK. 1987. NARVA KUNSTIGALERII.

O. VON USING. VAADE KREENHOLMI MANUFAKTUURILE. 1881. ÖLI. NARVA MUUSEUMI KOGUD.

Kreenholmi manufaktuur oli üks suurimaid 19. sajandi tekstiilitööstusettevõtteid nii Vene impeeriumis kui ka kogu Euroopas. Vaatamata sellele, et terve kompleks pandi kinni rohkem kui 10 aastat tagasi ning vabrikud asuvad suletud eraterritooriumil, sai manufaktuurist Narva üks olulisemaid sümboleid, mis avaldab suurt mõju linna kultuurile ka tänapäeval. Uurimise eesmärk on näidata objekti mitmekülgset ning pöörata tähelepanu mittefunktsioneeriva kompleksi kasutusvõimalustele.

TEATER

Vanemate kompleksi vabrikute sisehoovide huvitava arhitektuurilahendusega kaasnes suurepärase akustika, tänu millele sai manufaktuurist ideaalne koht kontsertide ja teatrietenduste läbiviimiseks. Kõige populaarsemaks manufaktuuri territooriumil toimunud etenduseks on "**Kremli ööbikud**", mida külastas kolme hooajaga üle 20000 inimese.

MUUSIKA & OOPER

Linnakultuuri ja muusika festival "**Station Narva**" toimus esimest korda just Kreenholmis ning osutus kohe nii kohaliku publiku kui ka Narva külaliste lemmikürituseks. Siinsamas leidis septembris aset üritus nimega "**Narva Ooperipäevad**", mille raames said külalised tänapäevast ooperit ning nüüdisbaletti nautida.

FOTOGRAAFIA

Manufaktuur sai ka Aleksandr Kljutšenkovi fotonäituse põhiteemaks, mille nimeks on "**Õine Kreenholm**". Õise Kreenholmi lumuvad vaated ei jäta kedagi ükskõikseks ning pimedusse mattunud vabrikud näevad eriti võimsad välja.

ARHITEKTUUR

Arhitektuurimälestiste hulka kuuluvad vabrikud ise on suure ajaloolise väärtusega ning nõuavad tõsist tähelepanu. Vaatamata sellele, et Kreenholmi manufaktuur kaotas oma esialgse funktsiooni, teenib suletud kompleks tulu ka praegu: tuhanded inimesed tulevad objekti territooriumil toimuvatele ekskursioonidele, et kompleksi ajalooga tutvuda ning tööstusarhitektuuri nautida.

KOKKUVÕTE

Kreenholm näitab oma eeskujuga, et hävitamise asemel tasub ehitisele teise elu anda. Tegu on mitmekülgse objektiga, mis jättis muljetavaldava jälje erinevates kultuuri moodustavates valdkondades ning mille kasutusvõimalustel ei ole piire.